Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Kõnetraat nr. 4
Tööpäeviti kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad: veeru millimeeter kuulutusküljel 3 snt. eesküljel 10 senti, tekstis 12 senti

Ilmub 3 korda nädalas

Uksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimisehind postiga korda nädalas
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt, 6 kuud 340 snt., 12 kuud 6 kr. 70 senti
Üks kord nädalas iga pühapäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s., 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimist võtavad vastu kõik postkontorid ja postagentuurid.

Nr. 53 (223). Jõhvis, neljapäeval, 19. mail 1932. a. III. aastakäik

Kaks murdvargust pühade ajal.

Narwas murti wiinalattu, R.-Jõesuus tühjendati tarwitajate ühisuse kassa.

Öö wastu pühade laupäewa murti sisse Narwas, Jaama tän asuwasse riigiwiina kauplusesse ja tagawaralattu, kust kokku sai wiidi ära 50 kr. raha. Wargad olid läbi murdnud kahest uksest, kuna kolmas, kauplusesse wiiv, oli lahti. Sissetungijad olid nähtawasti kawatsenud kaasa wiina ka wiina, kuid teise ukse kitsast awanemist läbi pugedes pole see läinud korda, mistõttu tuli lahkuda „pühade napsideta".

Pühade laupäewa öösel tungiti R.-Jõesuus tarwitajateühisuse kauplusesse akna kaudu sisse ja wiidi ära äri kassast 56 kr. ühisuse ja 30 kr. ärijuhi Peeter Markelowi raha.

Narwa kriminaalpolitsei alustas mõlemate murdwarguste selgitamiseks juurdlust.

—

Kino „KOIT"
Kõnetraat 2—44.

Algus äripäev. kell 5 õht., pühapäev. kell 3 p. l.

Pääsetähed 10—50 s.
Kassa avatud pool tundi enne algust.

18. mail ja edasi. Suurepärane ja parimaist heli- ja laululõõkfilmest sel hooajal.
Veetlev ja lõbus Lya Mara oma esimeses ja parimas laulu- ja helifilmis
„Igaüks küsib Eerikat"
Parimaist filmest publiku lemmiku Lya Mara, Valter Jansseni, Ernst Verebesi ja Gretl Theimeriga.
II. HELIRINGVAADE. II. HELIRINGVAADE.

Ema oma lapse mõrtsukana.

Sünnitas wale nime all ja uputas lapse Narwajõkke.

14. mail s. a. tuli awalikuks, et Narwa wallas, Wäikülas elutsew 25-aastane neiu Warwara Sälkki on oma wastsündinud lapse heitnud Narwa-Jõesuu sadamasillalt jõkke, kus laps uppus. Ülekuulamisel tunnistas ema end lapsetapmises süüdi. Ta wõeti wahi alla ning paigutati Narwa wanglasse. Lapse laip on seni leidmata.

Käesolewa aasta aprillikuu lõpul pandi tähele, et W. Sälti on emaks saamas, kuigi wiimane püüdis seda warjata. 26. aprillil lahkus neiu oma kodukülast teadmata kuhu. 10 päewa pärast kodukülasse tagasi tulnud polnud tema juures enam rasedusest jälgegi. Tuldi arwamisele, et neiu sünnitas wäljaspool kodukülа ning andis lapse kaswatusmajja. Lugu näis siiski kahtlane ning politsei asus asja selgitama. Juurdlusel tehti kindlaks, et 26. aprillil tuli Narwa rinnalastekodusse keegi naisterahwas, kes nimetas enda Marie Haukoks, kes sünnitusmajas töi ilmale terwe poeglapse. M. Hauko nime all rinnalastekodusse sisse registreeritud naisterahwas polnud keegi muu kui Warwara Sälkki, kes nähtawasti juba enne sünnitamist oli otsustanud lapse hukata.

Lapse hukkamise kohta seletas südametu ema järgmist: 5. mail ta lahkunud Narwa rinnalastekodust ning läinud jalgsi N.-Jõesuhu, kuhu saabunud widewikul. Jõudnud N.-Jõesuu sadamasillale, tulnud tal mõte last hukata. Märgates, et kedagi ligidal pole, wiinud ta oma kawatsuse läbi pikemalt kaalumata; heitnud wäetikese woogudesse ja jooksnud ise ära. Lapse hukanud ta seepärast, et kartnud teenistusekohalt wallandamist.

W. Sälti on waremalt kohtu poolt karistatud tingimusi warguse pärast ja hiljuti mõisteti ta petmise pärast 3 kuuks wangi.

„SKATING"
Tel. 108.

Algus äripäevadel kell 5.30.
Pühapäevadel kl. 3.

Platside hinnad 15—50 s.

Täna ja edasi. Noorsole lubatud!
„Mu süda ihkab armastust"
Kaunis helioperett 12 jaos Trude Berliner, Max Adalberti, Ernst Werebesi, Johannes Rimani ja t. peaosades.
II. Peale eeskawa! II. Peale eeskawa!
„Armastuse valss"
Helioperett 12 jaos. Peaosas Willy Fritsh, Lilian Harwey ja t.

Autojuht nõdrameelsega kimbus

Ringisõit „ihukaardiwäe" saatel.

Teisel suwistepühal üüris keegi Narwa linnahaiglast wabanenud meesterahwas taksiauto, kästes ennast sõidutada Westerwalli tän. asuwasse õppekompanii kasarmu ette. Siin köneles mees ärritatud meeleolus, et teda tahetakse tappa ning palus, et temale antaks ihukaitseks kaasa relwastatud sõdur. Mehe palwele tuldi wastu ning nii läks sõit sõduri saatel, kes küll oli relwata, linnas ringi, kuni lõpuks sõidutati mees politseisse, kuna tal polnud raha sõiduarwe tasumiseks. Isikutunnistuse waral tehti kindlaks, et mees on nõdrameelne, ta nimi on Peeter Below ja elab Skarjatina wallas. Ta anti Narwas elutsewate omakste hoole alla.

—

Sõber pusitas sõpra.

Pühade joomingu tagajärg.

Pühade laupäewal umbes kella 1 ½ 1 paiku õhtul haawas noaga omawahelise tüli tagajärjel Narwa kalewiwabrikus kas. nr. 2. elutsew Taawet Kutsar oma sõbra Adolf Maureri. Haawamine sündis wiinastanud olekus. Haaw on raske, kuid mitte elukardetaw.

Pühade laupäewa õhtul tuli Narwa kalewiwabrikus kas. nr. 5 elutsew Adolf Maurer oma sõbra Taawet Kutsari poole küllа, kus hakati wiina wõtma. Kui wiin oli otsas, nõudis A. Maurer, et wiina toodaks weel lisa. T. Kutsar keeldus aga wiina toomast, millest A. Maurer wihastas ning löi T. Kutsarile wastu nägu. T. Kutsar, nähes, et kaaslane on äärmiselt joobnud, püüdis teda koju saata. Kasarmu köögis löi A. Maurer weel Kutsarile rusikaga wastu nägu. Selleşt äritus T. Kutsar sedawõrt, et haaras taskust nedrupeanoa, millega löi kaaslasele selga. Teiste abil toimetati A. Maurer linawabriku haiglasse, kus haaw tunnistati raskeks. Haaw on wiis sentimeetrit sügaw ja on lõõdud wasaku abaluu alla. Pasitaja on weel esialgu jäetud wabadusse. Kriminaalpolitsei jatkab sündmuse juurdlemist.

E. Kotschnevi õpilaste tantsuõhtu.

Esimese suwistepüha õhtul Narwa teatris oli pr. E. Kotschnewi stuudio õpilaste ballett-õhtu.

Pr. E. Kotschnewi stuudiost on siiamaani olnud kuulda üsna pisut. Teotsedes lühemat aega teatri juures liikumisjuhina, ta koostas teatrikoorist tantswõi õigemini — liikumisrühma. Teater wist ainelistel põhjustel ei saanud mõtelda oma tantsukoolile, ja nii asutas pr. E. Kotschnew omal käel stuudio. Selles stuudios teatri tantsurühm on teinud tööd nüüd juba ühe hooaja ja tähendatud õhtu pidi siis esitama selle töö tulemusi.

Me nägime kaht rewüüd ja nelja tantskompositsiooni diwertissemendiks. Mulje neist sai stuudio sihtide ja ilme kohta siiski üsna ebamäärane. Oli kenakest püüdmist plastiliseks wäljenduseks, muidugi ebaküpselt ja konarliselt, nagu see küll teistiti ei wõi ollagi õpilasõhtul, samas üsna saamatut warwastantsu, klassikalise balleti rakendust mingisse rewüülikku figri-migrisse, ja wähenõudlikku operetlikku jalgadesiiblimist rühmliikumisena. See figrimigrilik oligi waldaw kogu õhtu laadis, eriti aga etteastete kompositsioonilises küljes, kus tahaks olla küll märksa nõudlikum. Siin oli stuudio juhataja oma wõimeid üsna tublisti ülehinnanud ja esitatu järgi tema wõimete piiridki näiwad olewat üsna kitsad ja wäikese kunstilise taibuga ulatuslikumateks tantskompositsioonideks. Heast tahtmisest üksi on wähe.

Suudio noored õpilased olid hea tujuga oma asja juures ja üsna heatahtlikultki waatasid aineti nende püüdmisi. Mõningatigi sooritati etteasted päris head lubawalt ja andekasti, eriti aga seal, kus eeskawa ise oli seatud wähenõudlikult ja oli jõukohane. Olgugi iseseiswaiks esinemisiks stuudio tantsrühm weel päris noor - selleks on tarwis weel palju tööd,—operetilawastuste puhul ta wõiks pakkuda teatrile siiski juba üsna kenakeselt lisa.

Kostüümid—stuudio juhataja lt pr. E. Kotschnewilt — olid head. L. G.

Jaapani peaminister surmati.

Kaks kuuli peaministrile pähe. Linnas wisati pomme.

Peaminister, kes ei olnud küllalt käre.

Jaapani peaminister Inukai wastu pandi esimesel suwiste pühal toime atentaat. Kell 17,30 tungis rühm maa- ja merewäe mundrites noormehi peaministri maija. Sissetungijad laskšid kaks pauku peaministrile pähe, kusjuures peaminister sai raskesti haawata. Peaaegu samal ajal wisati linnas kuues kohas pomme. Pommid wisati walitsuserakonna peakorterisse, Jaapani pangahoonesse, Mitsubishi panka, salapitseri hoidja majja ja politsei peawalitsusse. Pommid aga ei tekitanud suuremat kahju. Peale peaministri sai haawata weel seitse isikut, neist wiis politseinikku.

Arwatakse, et atentaadid on toime pandud fascistlikkude olluste poolt. Päraſt atentaati terroristid lewitasid lendlehti, mis kandsid allkirja: „Noorte maa- ja merewäe ohwitseride ühing". Neis lendlehtedes öeldakse kibedaid sõnu poliitiltstele erakondadele, mõistetakse hukka Jaapani wälispoliitiline tegewus, süüdistatakse walitsust saamatuses jne.

Peaminister Inukai suri teisel pühal.

—

„Estoonia" ringreis Wirumaal.

Tuletame weel kord meelde estoonlaste külastäiguetendusi Rakweres (19. mail), Narwas (20. mail) ja Lüganusel (21. mail) Mängitakse J Metsa „President Nuiatust", mis oma toredate tüüpide ja lopsaka maanaljaga Tallinnas saawutanud wäga hea edu.

„President Nuiatust" esineb Ants Lauteri lawastuses Kaastegevad: teneline näitleja—Betty Kuuskmann, näitlejad — Marta Parikas, Meta Luts, Seraius Lipp, Jaan Aerman, Albert, Ütsip, Karl Lents, Aleks. Johanson, Ants Jõgi, Ants Esperk, Theodor Krull j. t.

Jõhvi laulupäev.

3. juuli k. a. peale on kindlaks määratud Jõhwi laulu- ja muusikapäew. Sissetulek nimetatud laulupäewast läheb Jõhwi eraühisgümnaasiumi toetuseks. Laulupäewa korraldawale toimkonnale on juba üles annud ligi 350 laulja; peale selle esinewad weel paljud Alutaguse puhkpillide orkestrid.

Seega tõotab 3 juuli saada Jõhwis suurimaks sündmuseks. Korraldaw toimkond on laulupäewa organiseerimise küsimuses kibedasti ametis.

Narva sai missi.

Teisel suwiste pühal toimus Narwa Wene seltsis „Swjatogori" pallil „Miss Narwa 1932." ja tema kahe näitsiku walimine. Et ilutiitlile oli kandideerijaid igati ebameeldiw arw — 13, tuli juryl näha suurt waewa, enne kui wõis wälja walitud tuua publiku ette. Missiks krooniti hulga wäärtuslikkude austuskinkidega poola rahwusest Weera Reschtschinski, temale esimeseks näitsikuks jäi Alla Pushkin ja teiseks — L. Waäri.

Wärske „miss Narwa" on saanud nüüd asjast hoogu ja kawatseb pretendeerida ka „Päewalehe" iluduswõistlusel „miss Eesti" nimele. Abiellumise-himulistele meestele olgu aga rahustuseks, et „miss Narwa" ei kawatse weel nooruse tõttu abielluda.

Kursus turistide juhtidele.

Kesknädal, 18. mail R. L. Muuseumis algawad kursused turistide juhtidele. Osawõtjaid üle 10. Lektoriks R. L. Muuseumi juhataja A. Soom.

Sõbrad ja waenlased!

Kannatage nüüd weel paar päewagi, siis—peale walimisi — wõite oma kätele wabamat tegewust lubada! Ei ole sünnis ja ka seaduse poolt lubataw, et teie walimisplakatite kallale kätega lähete! Seadus kaitseb iga walimiskuulutust ja karistab niihästi sõpra kui ka waenlast sel puhul, kui keegi kuulutusi ja kihutuslehti lõhki rebima hakkab. Kui teie waimuga ei jõua wõidelda, siis kätega on see küll wäga hale! Kodanikud, jälgige Raswusliku Kesterakonna walimiskuulutusi!

Walija,
kes hääletab Latiku, Jaanise, Punga ja Bachmanni nimekirja poolt.

Pühad tulid ja läksid.

Mitmed-setmed päewad kestnud wihmasajule järgnesid suwistepühad päikesepaiste ja soojaga. Pühade ajal kujunes reisijate liiklemine raudteedel, weeteedel ja teistel liiklemiswahenditel haruldaselt elawaks. Narwast algas rahwasterändamine linnast wälja maale „roheliſesse", Riigikülasse, Pritska männikusse ja Popowkasse, kust pöörduti tagasi alles õhtul kaeokste kimbukestega ülewas meeleolus. Päewa ajal kihas Narwajõgi sadama kohal paatidest. Ka oli kõigil Narwa kalmistuil pühade ajal rahwakogumisi, kus oli enamikult wanem rahwas. Õhtul olid aiakontserdid Pimeaias õige rahwarikkad.

Jalgratas wildi seina ääreſt.

Pühade laupäewal warastati Narwas Kütte-Jõu põlewkivikaewanduse elanikult A. Praatsilt elamu seina ääre jäetud jalgratas, mille wäärtus 10 kr. Warguses ei tea ta kedagi kahtlustada.

Südametu ema.

19. aprillil oli Püsis elutsew neiu R. Kulper, 24 a. wana sünnitanud lapse ja selle ära hukanud. Asja awalikuks tulekul on R. Kulper oma elukohast lahkunud ja seni leidmata. Kulper töötas Küttejõu kaewanduses töölisena.

Kojusõitjad wiiwitasid rongi.

Kolmapäewa - hommikune Tallinna postirong saabus Narwa 1 ½ tunnilise hilinemisega. Põhjuseks oli jaamadest pealetulew rohke reisijate hulk.

Naaber tegi harjutusi.

16. mail kostus R. Wenemaalt N.-Jõesuu kohal tugew kahurite mürin, mis oli niiwõrt tugew, et N.-Jõesuus isegi aknaklaasid kiriseſid. Pühadeaegne N.-Jõesuu suwitajatepere oli selleşt erakorraliseşt „muusikast" päris üllatatud. Naljahambad tähendaşid, et naaber walmistub läänes Kauge-Ida wastu.

Muidu see mürin just meie suwitajaskonda wäga ei seganud, keda oli ilusate ilmade tõttu N.-Jõesuhu sõitnud suuremal arwul. Ollakse sellega juba kuidagi harjunud, et naaber meie pühasid ikka millegi „erakorralisega" austab.

Öötwalwe apteegid.

Kuni 19. maini on Narwas öötwalwe Peetri apteegis, Peetriplatsil. 20.—26. sk. on öötwalwe haigekassa apteegis, Malmi tän. — — N.-Jõesuus on öötwalwe alewi apteegis, Wabaduse tän. ja Jõhwis—Jõhwi alewi apteegis, Turuplatsil.

Päewal soe, öösel wilu.

Kreenholmi meteoroloogia jaam teatab: Kolmapäewa hom. kell 7 oli Narwas 12,8° sooja. Maksimum-õhutemperatuur 13,0° ja miinimum-õhutemperatuur 3,3°. Niiskust õhus 45%. Õhurõhumine 766,4 mm. Pilwitus. Kuiw.

Ülewaade teisipäewal, 17. mail: Õhutemperatuur kõikus 18,5° ja 4,3° wahel. Keskmine õhutemperatuur 13,6°. Niiskust õhus 43%. Õhurõhumine 767,1 mm. Selge. Kuiw.

Part ja kaks luiget N.-Jõesuu pargi tiigis.

Pühade ajal leidsid N.-Jõesuu kalurid jõesuhu heidetud kalawõrkudest noore elusa metspardi, kes oli toodud N.-Jõesuu kuurhoone ette olewasse tiiki. Et part ei saaks oma uuest kodukohast ära lennata, on poisikeseд kärpinud pardil kääridega tiiwasuled lühikeseks. Uue tiigielanikuga ei taha aga leppida luigepaar, kes pardipojale ei taha anda kuskil asu.

Jõhwi alewi eelarwe.

Kohe peale suwistepühi, 18. mail, tuleb kokku Jõhwi alewiwolikogu, et wõtta wastu alewi 1932. 33. aasta eelarwe. Eelarwe on alewiwalitsuse poolt seatud kokku tasakaalus 44.650 krooniga.

Operetti „Pimeaias" wõib teha,

kuid pileti hinda ei tohi tõsta.

Narwa orkestrantide ühing pööras linnawalitsuse poole palwega, lubada korraldada „Pimeaia" puiestikus wabaõhuoperetiõhtu. Mängimisele pidi tulema sel puhul „Silwa" ja pileti hinnaks oper tiõhtule oleks olnud 25 senti. Linnawalitsus asus seisukohale, et operetiõhtuid „Pimeaias" wõidakse korraldada, kuid pileti hind neil õhtutel peaks jääma samaks, kuis on praegustel pargikontsertidel.

—

Kuidas pügatakse põllumeest!

Tegelik põllumees selgitab kogumeeste ilusaid „shnitte".—Põllumehe nime taha on poetunud äritsejad ja liiakasuvõtjad.

Töötavad kihid, põllumehed, haritlased—kõik lähevad kaasa eestimeelse ja riikliku rahvusliku keskerakonnaga!

Meile kirjutatakse põllumeeste keskelt:

Mitmel korral on juhitud põllupidajate tähelepanu sellele, et põllumehe olukorra raskus tuleb poolenisti sellest, et põllumehe tööwaewast wõtawad kogumeeste suurärid igal wõimalikul juhul poole wõi rohkem omale. See on senini olnud nii, kuid kui kogude wõim waliniste järele peaks suurenema, siis ei saa põllumees kunagi enam poolt omast töötwaewast kätte.

Praegu on juba olukord niisugune, et kogumehed, kelle käes on põllumajanduslikude saaduste wahetalitus, maksawad maal piima liitri eest 3—3,5 senti, linnas aga wõtawad 16 senti liiter. Nõoritakse maad ja kooritakse linna. Wõilt wõetakse nii suurt waheltkasu kogumeeste hääs, et põllumehed juba külade kaupa lahkuwad piimaühisustest, sest käsitsi wõid walmistades ja omalt käelt müües tuleb see kasulikum. Riigikogus tõendasid kogumehed ise, et kogumeeste tapamajades ühe peekonsea tapmine läheb maksma 1700 senti. Endised koonduse esindajad tegid selgeks riigikogus, et iga peekonsea pealt wõtawad kogude tapamajad talumehelt õigustamata puhaskasu umbes 1300 senti. See tähendab, et riigi poolt makstaw peekoni preemia, 10 krooni, kaob terwelt tapamaja direktorite taskudesse, talumehe nina alt näpatakse see ära ning wõetakse talumeeste taskust weel juuregi, nagu sellest riigikogus mitmel korral on räägitud.

Mitmelt poolt on tõendatud, et suur wõetaw liigkasu läheb osalt parteile walimiste jaoks, osalt aga jagatakse ninameeste wahel ära. P. K. „Estonia" 3 direktorit saawad aastas igaüks 650.000 senti palka, neljas saab 520.000. Kuid pääle selle on nendel weel esituskulud, mille eest, nagu tõendasid koonduslased, oleks wõinud aasta otsa kõrtsis istuda.

Lõpuks nimetame weel seda, et möödunud aastal Wenemaale müüdud sigade pealt wõeti liigkasu 45 protsenti. 45 protsenti näibki olewat see määr, alla mida kogude ettewõtted töötada ei taha.

Uusim näide sellest on järgmine: — Meierei sisseseadetega kauplemine on täiesti kogumeeste ettewõtete käes. Nende käes on Taani, Rootsi ja Saksa firmade esitused. Need firmad müüwad meierei sisseseadeid Eestisse järelemaksuga, s. o. ostja äri tasub nende hinna teatud aastate jooksul osade kaupa, nagu see piimaühingutelt saadakse.

Tallinna Majandusühisus ja P. K. „Estonia", kes meierei sisseseadeid müüwad, on wõtnud müümise juures waheltkasu 30 protsenti, millest kõikide kulude mahaarwamise järele jääb järele 15% puhaskasu. Äsja sõlmisid lepingud rootsi ja taani äridega rootsi ja taani waluutas, meie piimaühingutega aga sõlmisid lepingud eesti kroonides. Nüüd, kus rootsi kroon on langenud umbes 30 protsenti, ja taani kroon umbes 25 protsenti, nagu meie kuuleme ei wõta need ärid põllumeestelt wõlgade sissekasseerimisel ja wekslite pikendamisel wäliswaluuta kursilangust arwesse, waid nõuawad piimaühingutelt wõla katmist ikka kroon krooni wastu. Seega teeniwad need ärid rootsi ja taani rahakursi languse tõttu lisaks senisele 15 protsendilisele puhaskasule weel 30 wõi 25 protsenti, mis teeb kokku wälja umbes sugusigadelt wõetud liigkasu määra. Seesugune tegewus kestab kuni tänapäewani. Rootsi ja Taani waluuta langus seesugustel asjaoludel oleks wõinud õigusepärast olla kasuks meie piimaühingutele, kuid ta ei ole seda, sest kogude ärid pistawad selle kasu oma taskusse. Rootslased ja taanlased oma waluuta languse tõttu kannawad müüdud sissesseadetelt kahju. Nad oleksid soowinud, et see kasu läheks eesti põllumehele, kes on tegelik sissesseade kasutaja ja paljude nende maade põllumajandustarwete ostja. Meie kogude ärimeeste tegewiis on neid aga põhjalikult pahandanud ning pole siis ime, et seesuguste äridega wälismaa äriilm häämeelega ei taha teha tegemist ja wälisturud meil kipuwad kaduma.

Niisugune ebaaus põllumehe nöörimine sünnib „suure ja wõimsa" partei tegelaste eestwõttel ja kaitsel samal ajal kui kogud uputawad maa paksult üle täistriikitud poberiga, milles kiidetakse ennast põllumeeste huwide kaitsjaks ja samal ajal, mil ohtrate rahadega saadetakse wälja tuhandeid könelejaid üllistama kogusid, kui põllumeeste huwide kaitsejaid. Tegelikult pole aga üksi erakond teinud põllumehele nii suurt kurja kui põllumeeste kogude ninamehed, kellega on löönud ühte ka koonduse ninamehed. Suu ees tehakse ennast sõbraks, kuid kus wõimalik, sääl lüüakse põllumehe tasku tühjaks. Kaua peab kestma niisugune olukord?

Samal ajal kui riik peab astuma abiks piimatalitustele, wõttes nende laenuprotsendid oma kanda, wõtawad kogude ettewõtted piimatalitustele müüdud sissesseadete eest kuni 50 protsendi puhast. Kas on meie põllumehed praegusel raskel ajal nii rikkad, et nad selle wastu häältki ei tõsta? Wõi walitakse kogud edasi „pooleterameesteks?"

Põllumees.

*

Miks hääletan rahwusliku keskerakonna poolt?

Sellepärast, et see erakond ei luba midagi, mis ei oleks teostataw; ta ei salli riigihuwide ohwerdamist kihihuwidele; ta ei õhuta klassiwahesid, ei külwa waenu, lühidalt ta tegewus ei seisa mahakiskumises, waid ülesehitamises. Seks tahab ta kõiki rahwakihte üksmeelselt ja õiglaselt tööle rakendada, tunnetades, et ühenduses, usus ja armastuses peitub praegusest rõhuwast majanduskriisist ja muist raskusist pääsetaw jõud; seks kaitseb ta — ja see on meie riigile esmajärguline tähtsusega — ka usulist ja haridusli huwe. Närmused on alati ühekülgsed ja selles peitub nende jõud, kuid see on riigile kahjulik, mahakiskuw, tüli ja lõhesid tekitaw, üldse purustaw, häwitaw jõud. Kui nende kätte riigikogus enamus peaks minema, siis peame küll tõsiselt riigi tulewiku pärast kartma, sest iga riik, ütleb Kristus, mis iseenesega riius on, ei wõi kesta. Loodan kindlasti, et eesti walijad juba niiwõrt kogenenud on, et nad riigitüüri ja seega riigi tulewikku ei lase poliitiliste õnnetütlide kätte minna, kes ei nõua tõsiselt kogu riigi ja rahwa kasu, waid selle maski all omi isiklikke, kihi wõi erakonna huwe taotlewad. Rahwuslik keskerakond püüab erapooletult ja õiglaselt kaitsta kõikide kihtide, ka tööliste huwe.

Kuid eriti need, kellel usulised ja kaswatuslised huwid kallid on, üldse kõik, kes tõsiselt taha wad näha meie noort wabariiki tugewana, püsiwana, õnnelikuna, ei wõi ega saa hea südametunnistusega ühelegi teisele erakonnale oma häält anda kui ainult rahwuslikule keskerakonnale See on minu kindel weene. Lõpuks juhin tähelepanu sellele, et minu nimi üheski walimissedeli kandidaatide nimekirjas ei figureeri, sellepärast wõin puhtast südamest rahwuslikku keskerakonda soowitada.

J. Jalajas,
praost.

Erakonnad ja teraviljakaitse.

Kõigil on teada, et põllumeeste kogud koos eneste juure üle meelitatud asunikkude koonduse endiste juhtidega riigikogus ei teinud midagi nimetamiswäärset põllumeeste seisukorra parandamiseks. Nendel polnudki selleks huwi ega aega, kuna neil oli teine ülesanne: igasuguste oma kätte kistud ettewõtetega rookida raha kokku, et sellega teha walimiste eel niisugust kihutustööd, missugust weel pole nähtud. Ja need kihutajad kirjutawad nüüd kõik oma arwele, mida on teinud põllumehe hääks keskerakonnad. Kõige rohkem räidetakse teraviljakaitse seljas. Kuidas oli lugu teraviljakaitsega, seda aidaku selgitada järgnewad wäljawõtted riigikogus peetud kõnedest.

Asunik A Laur rääkis teraviljakaitse üle järgmist:

„Meil on räägitud põllumajanduse kaitsest ja see on wäga tõsiselt seisnud päewakorral. . . Kuid kuidas ja kipalju see põllupidajatele abi annab ja missuguste põllumeestele see abi annab, need on hoopis iseküsimused. Kahtlemata on neid põllupidajaid, kes sellest endale abi ei looda. Mauseas wõitsin siin kohal nimetada, et läinud pühapäe al oli Põltsamaal põllumeestepäew. Sääl otstustati ühel häälel, et ei tuleks kunstlikult wilja hinda tõsta. Püüdsin teistsugust seisukohta esitada, teistsugused waateid tuua, (O. Gustawson: Kas teie olete wiljatollide poolt?) kuid need teistsugused hääled jäid hüüdjaks hääleks. (O. Gustawson: wõi hüüdjaks hääleks!) Põllumehed ütlesid, wiige riigikogule palju terwisi ja öelge, kui nemad. . . (O. Gustawson: See on just nagu raadios: Saatke Lonnile terwisi kah) teisiti meile ei oska abi anda, siis öelge, et nad parem meid rahule jätaksid. Ma ei taha siin tollide poolt ega wastu rääkida. (Naer pahemal pool.) Konstateerin pikalt seda fakti, et on põllupidajaid, kes kaugeltki endale sellest abi ei oota ega looda. . . Aga ma ei awalda oma isiklikke seisukohti, seda wähem weel rühma seisukohti. (M. Martinson: (põll·) Teil pole neid olemaski)

Nii siis koonduslased ei rääkinud poolt ega wastu, kuna nad ei teadnud, missugust seisukohta wõtta. Aga räägisid siiski ikka, et parem jäetagu rahwas rahule.

Sotsialist L Johanson ütles: Täna on siiski ajalooline päew, kus meie rahwa kaela ümber pannakse üks niisugustest silmustest, mis kaela soonib, nii et sinna haawad järele jääwad. Sotsialistid olid kõik terawiljakaitse wastu ja palju kurjemalt kui koonduslased.

Jaan Tõnisson ütles järgmist: „Need desorganiseeriwad wõtted, mida teatawad wiljawäljaweo maad tarwitawad, et oma wilja ülejäägi meie turule paiskawad alla oma tootmiskulu ja alla ilmaturu hindu, pakuwad meile alawõistlust. Meie peame selle wastu abinõusid leidma."

Riigiwanem O. Strandman: „See on minu põhimõttelik seisukoht, et praegusel dumpingu ajal, meie praegusel agraarajajärgul tuleb põllupidajaile kaitset anda. . . On wäljaspool kahtlust, et kõige lihtsam ja kõige mõjuwam kaitse on kaitse tolli näol ja et walitsus kui ka walitsusaparaadid seda kaitset ee istawad. Üks on aga kindel, et kui ka meie kaitsetollimaksma paneme, toob see enesega kaasa kindla lei wahinna tõusu... Nüüd ripub seadus neist ringkondadest, kes wiljakaitsest eriti huwitatud, mis nemad nii taha wad teha ja kuidas otsustada küsimust. Praegune seadus on niisugune, mille läbi niimiseks peab olema hea tahe ja aus mäng. Kui hakatakse selle wastu töötama, siis oleks walitsusel tema teostamine wäga raskendatud. Ma tean, et põllumeeste kogud kui ka koondus on hästi organiseeritud ja kui need hakkawad wastu agiteerima, siis tuleks wäga suurte raskustega tegemist teha".

Kõige suuremat wastuseisu sellele seadusele pääle sotsialistide oli oodata ainult kogudelt ja koonduselt, mida ka riigiwanem oma kõnes ära märkis. Õnneks suudeti aga kogude ja koonduse mitmesuguste ettekäänetega wastuseismine murda ja seadus wõeti wastu. Kogude südamesõbrad sotsialistid lahkusid lõpuhääletamise ajal riigikogu koosoleku saalist demonstratiiwselt.

Nii oli see lugu, mitte aga nii, nagu kogude rahadega ringisõitwad agitaatorid räägiwad.

100 milj. üleliigset eurooplast?

Uus rahwasterändamine pääsetwat majanduskriisist.

Hiljuti ilmus Zürichis helweetsia kirjaniku ja teadlase dr. Markuse sulest raamat, milles propageeritakse ideed majanduskriisist pääsemiseks ülemaailmlise koloniseerimise läbi. Üks suurem majanduskriisi põhjus peitwat selles, et elanikkude jaotus maakeral ei ole ühtlane. Belgias elab ühel ruutkilomeetril 250 inimest, Kanadas aga kõigest üks. Saksamaal on 63 miljonit elanikku, kuna kakskümmend korda suuremates Ameerika ühisriikides aga 122 miljonit. Peale selle on hiigla maa-alad harimiseks ja elamiseks kõlblikku maad, mis asustatud ainult metsloomadega. Maailmas olewat maad küllalt, et igale soowijale anda küllaldaselt aia- ja põllumaad. Selle põhjal teeb dr. Markus järelduse, et üleliigne rahwas tuleks Euroopast saata asumisele nendesse maadesse, kus rahwast wähe ja elamiswõimalused olemas. Tema arwestuste järele peaks Euroopast wähemalt 100 miljonit elanikku wälja rändama, alles siis awaneks teistel lahedam elamine ja ka wäljarännanud saaksid uutes asukohtades segamatult ja lahedalt uut elu alata. Wäljarändamise küsimuse peaksid riigid wõtma tõsiselt kaalumisele ja see peaks läbi wiidama Rahwasteliidu algatusel ning korraldusel. Mitte ainult üksikud ei peaks asuma wäljaspool kodumaad omale ülespidamist otsima, waid tuhanded, sajatuhanded, miljonid ja kümned miljonid. Riik peaks esitama töötutele kategoorilise nõudmise, et leia tööd, ehk reisi wälja.

Nii tuleks sõna tõsises mõttes

uus rahwasterändamine,

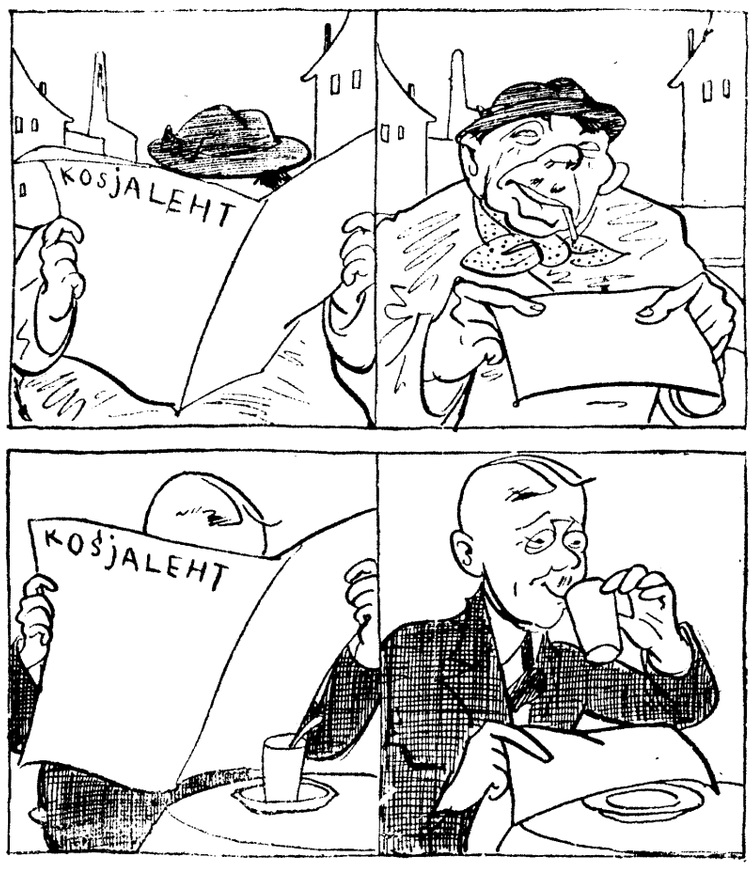
nagu aastatuhandeid tagasi, mil Aasiast tulnud rahwad wallutasid Euroopa ja asusid siia elama. Kui niisugune suurejooneline rahwasterändamine läbi wiidaks, siis laieneks autori arwates kultuurmaailm õige tunduwalt. Kõrge kultuuriga Euroopa rahwad kannaks kultuuri massil. wäljarändamise kaudu igasse maailmakolkasse, kus nüüd ainult aastatuhandeid mahajäänud üksikud metslased elawad. Ühes maailma kultuurpiirkonna suurenemisega kaswaks ka toodangu mahutus. Asustatud maa-alad wajatsid ülesharimist, selleks läheks tarwis masinaid ja tööriistu. Nii oleks Euroopa tööstusel wähemalt esialgu küllalt tegemist. Maad, kuhu autor esmajoones Euroopa rahwaste „ülejääki" soowitab juhtida, oleks Wenemaa, Türgi, Kanada, Austraalia ja Ühisriigid.

Need on ju ilusad ja meelitawad mõtted, kuid igaüks taipab, et nad on ühtlasi ka niisugusel kujul läbiwiimatud. Esiteks ei ole neilgi höredasti asustatud maade harwadel elanikkudel midagi teha ja kannatawad samuti nagu Euroopa rahwadki tööpuuduse all. Teiseks nõuab wäljarändamine hiiglakapitali, kust wõtta aga seda nende sadade miljonite jaoks, kes läheks siis Euroopa kultuuri lewitama igasse maailmakaarde, kui see Euroopa isegi ägab kapitalipuuduse all. Lõppeks on teised teadlased kindlaks teinud, et kriisi põhjuseks ei ole elanikkude liigtihedus, waid majandusliku organisatsiooni puudus.

Pühapäewal Punase Risti päew.

Narwas karbikorjandus ja kontsert-miiting „Ilmarises".

Üleriikliku Punase Risti päewa puhul korraldatakse ka Narwas kohaliku komitee poolt korjandus Narwa Punase Risti asutuste ja ettewõtete heaks. Karbikorjandus märgikeste müügi näol kestab ainult ühe päewa. Peale selle on komitee saanud luba korjanduseks korjanduslehekestega kogu eelolewa nädala kestel. Pühap. 22. mail kell 4 p. l. korraldatakse „Ilmarises" kontsert-miiting, kus kõnedega esinewad kohalikud P. R. tegelased, nimelt dr. R. Tuist — Punase Risti tellimisest, sihtidest ja ülesannetest üldse, pr. W. Söster — Narwa komitee tegewusest, prl. dr. Leckstein — laste terwishoiust, ja hr. Alaküla, (praegune koh. komitee sekretär ja samariitlane) — samariitlaste koondistest. Koosolekul esineb I diwiisi orkester hr. E. Knuude juhatusel ja laulab „Wõitleja" laulukoor hr. R. Ulmi juhatusel.

Lihtsugused huwid.

Narwa linnawalitsuse otsuseid.

Uusi jäätisemüüjaid. Aleksander Ternusele ja Helene Scheikole lubati walmistada suhkrujäätist ja kaubelda jäätisega.

Linnawapp lipule. Tuletõrje-sanitaarseltsile lubati kasutada seltsi lipul Narwa linna wapi kujutist.

100 r.-m. paemurdu rendile otsustati anda lisaks senisele ettewõtja A. Eestile.

Juukselõikuseäri awamiseks Paemurru tän. 13 anti luba W. Harwigile.

Lõbustusmaksust wabastati Narwa 4. wene algkooli hoolekogult kehwemate õpilaste toetamiseks 24. aprillil, 1. ja 5. mail korraldatud peod.

Omnibused plaanikindlalt liikuma. Kinnitati J. Paabi omnibuste liikumise plaan Narwas.

Uusi maju ehitatakse. O. Nieländerile lubati ehitada Tulewiku tän. 9 kahekordne puuelumaja. — A. Amosele anti luba ehitada ümber oma maja Lääne tän. 26. — A.-ü. „Willale" anti luba katlamajale uue wundamendi ehitamiseks paigutada kiwe ehituse jaoks tänawale.

Roiskwesi magistraalkraawi lubati juhtida Salme tän. 3 elawale majaomanikule J. Jürgensile.

Ühtlane riietus haigetalitajatele ja halastajaõdedele.

Narwa linnahaigemaja halastajaõdedele ja haigetalitajatele on töötatud wälja ühtlane riietus — sinakashallid kleidid walgete põlledega.

Aprillikuus 21 nakkushaiguse juhtu.

Narwa linnawalitsuse terwishoiu-osakonnas registreeriti aprillikuu jooksul 21 nakkushaigusejuhtu. Üksikute haiguseliikide järele oli suguhaigusi 11, tiisikust 7, peaajupõletikku 2 ja sarlakeid 1 juhtum.

Protokoll märgib eksimusi...

Terwe suguwõsa kakles. Abielupaar Jewdokia ja Wedscheslaw Sokid, kelle elukoht Jisaku wallas, olid miskipärast sattunud tülli samas wallas elutsewa Elwiine Karjaga. Ilma pikema jututa andis tragi abielupaar wastasele tubli nahatäie. Loost teatati ametiwõimudele ning abielupaari wastutusele wõtmiseks koostati protokoll. Abielupaar Sokid süüdistawad jälle omakord Elwine Karjat ja Kata Reinbachi, kes olewat neid löönud. — Elwine Karja kaebas jälle, et Walentin Sokk ja Kata Reinbach olewat haawanud tema au sõnadega ja wiimane weel peale selle löönud teda. — Oswald Sokk tõstis süüdistuse Arnold Reinbacht wastu selles, et Reinbach olewat tunginud tema elamusse ja rikkunud majarahu. Kellel siin õigus, peab nüüd kohus otsustama.

29 õnnetujuhtu kaewandustes. Läinud nädala jooksul registreeriti Wirumaa põlewkiwikaewandustes 29 õnnetujuhtu töölistega. Kõik on kergemad wigastused, peale ühe, kus tööline sai allmaa kaewanduse seinast alla tukunud kiwimüraka all surma.

Jalgratturid ja protokoll. Wastutusele wõetakse Jõhwi alewi elanikud Johannes Randmer, Aleksander Ruudi, Peeter Polgunow ja Eduard Poltshinas, kuna nad sõitsid alewi tänawail numbrita jalgratastel. — Narwas, Kulgul nr. 35—2 elutsewat Woldemar Jäägrit süüdistatakse selles, et ta linna sundmääruse wastaselt sõitis pimedas Kreenholmi teel walgustamata jalgrattaga.

Solkisid kaewuwett. Püssi walla talunik Hermann Põld kurtis politseile, et kolm sama walla meest Oskar Kraus, Oswald Ambus ja Iwan Smolenski olewat solkinud tema elamu õuel asuwas kaewus wett. Kaebuse põhjal koostati kolmele weesolkijaile protokoll.

Sõita paremat kätt! Narwas, 6. Peetri tän. nr. 8 elutsew Johannes Kupper, olles ise joobnud, sõitis hobusega tänawal wales suunas. Linna sundmääruse rikumise ja joobnud olekus awalikku kohta ilmumise pärast wõetakse hobusemees wastutusele.

Teadaanne ja üleskutse

RIIGIKOGU VALIMISTEL

21., 22., 23. mail 1932. a.

Narva ja Virumaa majaomanikud, kaupmehed, töösturid ja kõik,

kellele meie riigi ja rahva heakäekäik kallis on! **Üleriikliku Majaomanikkude ja Kaupmeeste Seltside Liitude otsusel** ei esine meie V Riigikogu valimistel oma erinimekirjaga, vaid meie esitajad saavad valitud ühiselt **Rahvusliku Keskerakonnaga,** kellega meie huvide kaitseks **täieline kokkulepe on sõlmitud. Ühenduses on jõud**

Valijad! **Teie peate teadma, mis teid ootab,** kui Riigikogus võim põllumeeeste ja sotside kätte läheb!

Rahakursi langetamine

on juba pikemat aega kogude plaan, et oma võlgadest kergesti lahti saada.

Kodanikud! Kas Teie soovite oma vaevaga korjatud tagavara-natukest kogumeeste võlgade tasuks ohvriks tuua?

Rahaväärtuse kaotamine toob enesega kaasa kohutava elukalliduse! Saksamaa ja Soome kogemused tõendavad seda.

Valijad! Et seda hädaohtu ära hoida, **andke omad hääled** Keskerakonna nimekirjale, kus kandideerib meie tuntuimaid riigi-ja majandustegelasi

h-rd Lattik, Jaanis, Pung, Bachmann ja Ellert.

Valimise lehel on see nimekiri järjekorras **kuues** (teises reas äärmine). **Lõigake see nimekiri välja** ja laske valimiskasti. Sellega täidate oma riigikodaniku kohust.

Narva Majaomanikkude Seltsi juhatus.

Kôik Narva ja Virumaa töösturid, käsitöölised ja ettevôtjad sini-must-valge lipu alla!

Narwa tööstusettewõtjate ühisus kutsub üles oma liikmeid ja kôiki Narva ning Virumaa tööstureid, käsitöölisi ja ettevôtjaid, kellel on kallis meie riigi majandusliku elu tulevik, hääletada lähenevatel Riigikogu valimistel

Rahvusliku Keskerakonna poolt.

Virumaal läheb Rahvuslik Keskerakond valimistele kahe nimekirjaga. Rahvuslikuks Keskerakonnaks ühinenud senise Rahvaerakonna, Kristliku Rahvaerakonna, Majanduserakonna ja edumeelsete põllumeeste ühises nimekirjas seisavad mehed, kellelt võime meie loota

Eesti majandusliku elu juhtimist õigetele radadele.

Selle nimekirja esikohtadel seisavad Lattik, Jaanis, Pung ja Bachmann. Meie kôikide ühine soov on tulevases Riigikogus näha mehi, kes **tunnevad meie muresid ja hädasid.** Sellepärast tõmba valimissedelil meie kandidaadi **ADAM BACHMANNI** nimele kriips alla.

Kõik 21., 22. ja 23. mail valimistele!

N. T. E. Ü. juhatus.

NARVA TEATER „VÕITLEJAS"

„ESTONIA" KÜLASKÄIGUETENUS
Reedel, 20. mail 1932. a.

„PRESIDENT NUIATUST"

Jaan Metsa komöödia 3 vaatuses
Algus kell 9.30 õhtul.

Pääsetähed Kr. 1.50 kuni 50 s., eelmüügil „Kooli" kaupluses, Suur tän. 16 ja M. Wõhma äris, Joala tän. 16 ja etenduse päewal kaks tundi enne etenduse algust.

Linna spordiväljal
pühapäeval 22. mail s. a. kell 5 p. l.
Jalgpalli võistlus
„Astra" „Võitleja"
Pääsetähed 50, 25 ja 10 senti.
Võitleja spordiosakond.

Jõhvi Põllumeeste selts
annab
enampakkumise
teel rendile näituse platsiks heinamaa. Suusõnalised pakkumised **22.** mail kell 11 päeval näituse platsil.
Juhatus.

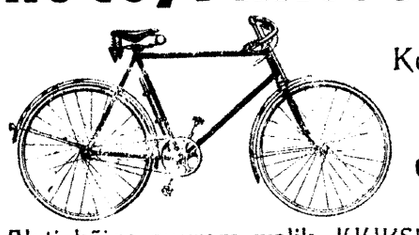
Daamide riiete magasin
Universal
Narwa Joala tän. 16.

Rikkalikus walikus moodsaid
kübaraid, kleite, mantleid
ja mitmesugust pudukaupa.
Tellimiste wastuwõtt.

KOMPVEKI TÖÖSTUS **PRODUKT** KOMPVEKI TÖÖSTUS
OMANIKUD: S. KRIGMAN JA G. KULMAN
NARWA, PEETRI PL. 6.

Walmistab esimese sordilisest kaubast igasugu sorte:
kompvekke, biskviite, küpsiseid
ja palju teisi **maiustusi.**
Tellimiste wastuwõtt. Edasimüüjatele suur hinnaalandus.

Kui tahate oma silmanägemist hoida. siis tarvitage ZEISULTRASIIN prilliklaase. Saadaval suures valikus
AUGUST AMOS'e optika ja mehaanikaärist
Narvas, Joala tän 26.

Kohale jõudnud kuulsad inglise, daani ja läti vabrikute
JALGRATTAD
Soodsad maksutingimused.

Alati kõige suurem walik JUUKSELÕIKAMISE MASINAID, HABENUGE, kõiki seltsi KÄÄRISID, JAHIMOONA ja KALAPÜÜGI TARBEID.
Wõtan wastu jalgrataste parandustöid.
Kääride, habemenugade, juukselõikamise masinate ja arstiriistade teritamine. Töö kiire ja korralik. Austusega **A. AMOS.**

Hetkeks tähelepanu!

Uus Tallinna valmisriiete-kauplus
H. PIROVITS
Narva, Joala tän. 14.

Soowitab suures walikus wiimaste moeshurnaalide lõigete järgi walmistatud **kewad-** ja suwehooajaks **daamide** ja **härrade**
üliriideid parimaist kangastestest. **härrade kübaraid**
Tallinna meistrite töö!
Samas suures walikus igasugu **wärwides** ja **fassongides.**
Hinnad mõõdukad.
Palume isiklikult äri külastades weendute. Waatamine ei kohusta ostmist.

Jalanõude **nägusus, vastupidavus** ja **odavus** on ostjaskonna esimeseks nõudeks.
KOGU NARWA
eelistab ainult
G. Antipovi
moodsate jalanõudeärist ostetud kaupa.
Suur walik kewad- ja suwemoode
Hinnad odawad!

Üürile anda päiksepaistelised mugavad hästi möbleeritud **toad**
Samas antakse maitsevaid koduseid **lõunasööke** Küsida Narva-Jõesuus, Vabaduse t. 26. Braueri lilleäris.

Narva Loomakaitse Seltsi
aasta-peakoosolek
peetakse 24. mail s. a. „Ilmarise" kollases saalis kell 18,30. Päewakord saadetakse liikmeile koju kätte. Palutakse liikmeid koosolekule ilmuda.
14.V.32. a. Juhatus.

Vajatakse maale
teenijat-tüdrukut
küsida Narvas, Posti tän. 51 „Endla" kpl.

Soovin osta odavat
töö-hobust
Teatada Narva, paemurru tän. 14 Lass.

Aurulaevandus
A. Kotschnew
Narva—Narva-Jõesuu
Aurulaewa sõiduplaan hooaja awamisest 13. maist kuni 4. juunini 1932. a.

Äripäewadel

Narva-Jõesuust:	Narvast:
kell 6.45 h.	kell 11.30
kell 12.45 l.	„ 15.30 p. l.
„ 17.20 p.l.	„ 18.30 õ.
„ 20.30 õ.*	„ 21.40 õ.*

* Ainult laupäevadel ja pühade eelpäevadel.

Pühap. ja pühadel

Narva-Jõesuust:	Narvast:
kell 7.30 h.	kell 8.45 h.
„ 9.50 *	„ 11—*
„ 12.45	„ 14.15 p.l.
„ 18.15 *	„ 17—p.l.
„ 20.30 õ.	„ 19.20 õ.
	„ 21.40 õ.

* Ainult hea ilmaga.

Vastutav toimet. Hans Lill Väljaandja K.-U.-Ü. „Põhja Eesti"
K.-U.-Ü. „Põhja Eesti" trükk. 1932.